

Διεθνείς Οργανισμοί,
Ευρωπαϊκή Ένωση και
Κοινωνική Πολιτική(510055)

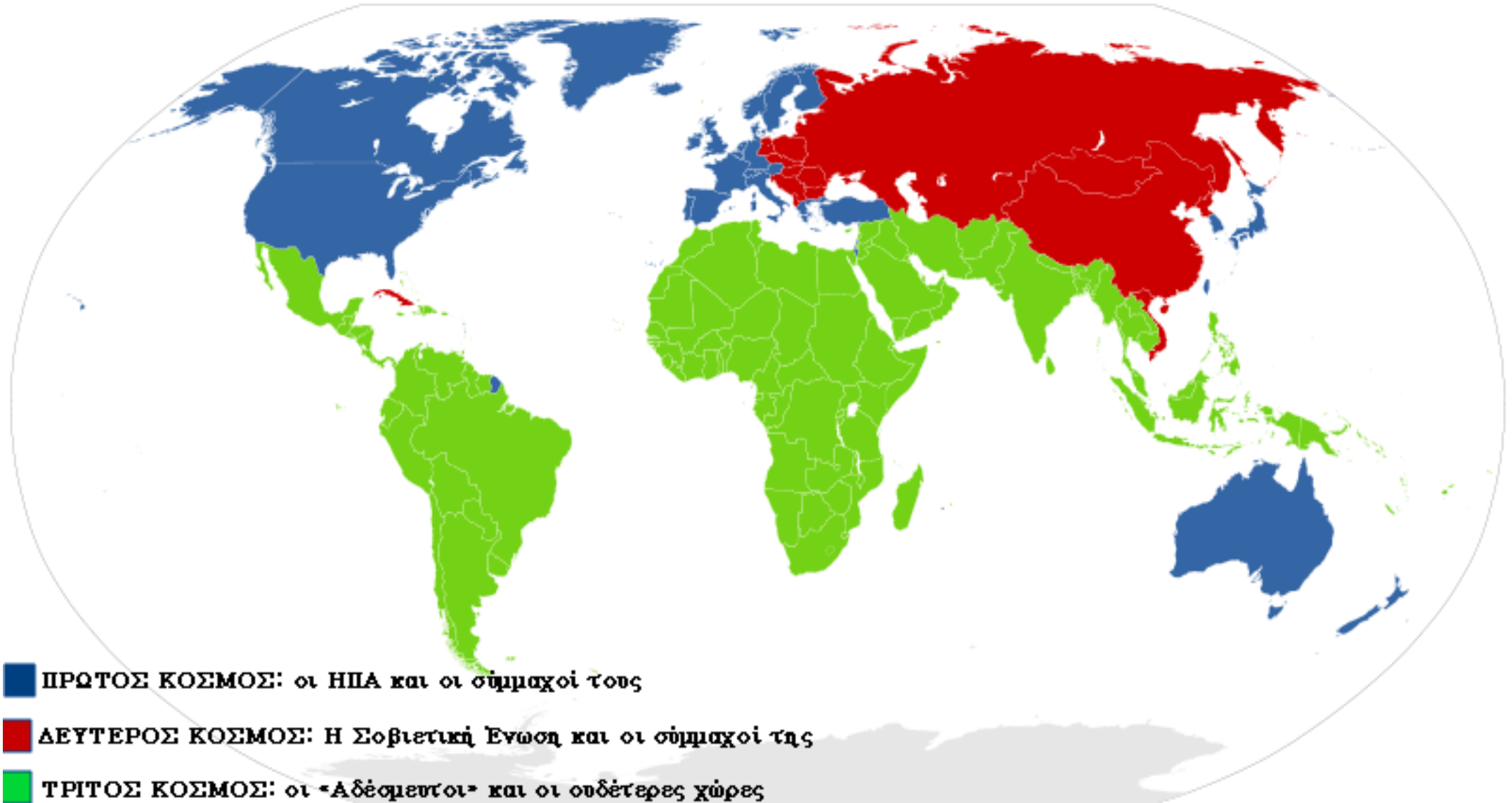
Δημουλάς Κων/νος

Επ. Καθηγητής

Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής

Πάντειο Πανεπιστήμιο

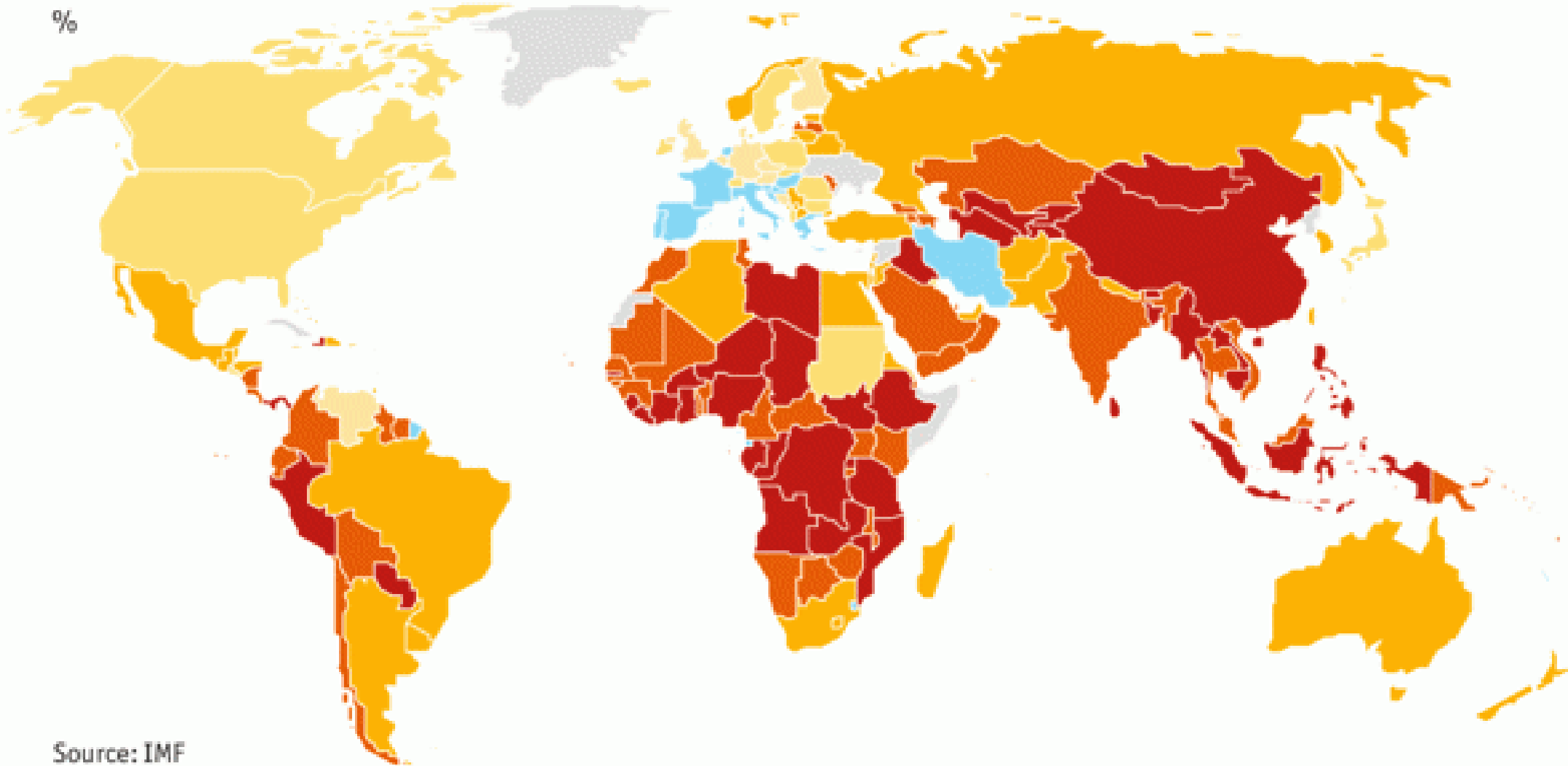
Η ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

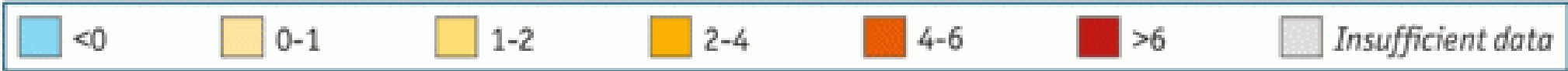

GDP growth, 2013 forecasts

%

Source: IMF

Γιατί μας απασχολεί ο ρόλος των διεθνών οργανισμών στην Κοινωνική Πολιτική; (1)

- Εμφανίζονται νέες μορφές υπερεθνικής παρέμβασης στην κοινωνική πολιτική όπως είναι:
 - οι ρυθμίσεις που διέπουν τη διεξαγωγή του διεθνούς εμπορίου,
 - οι πολιτικές αναδιανομής πόρων των διεθνών οργανισμών και η ανάπτυξη πολιτικών και μηχανισμών διεθνούς βοήθειας σε **προβλήματα μεγάλου εύρους που οι διαχείρισή τους ξεπερνάει τα εθνικά σύνορα** όπως τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες, οι μετανάστες, η αναγκαστική εργασία, το κοινωνικό ντάμπινγκ κ.ά.

Γιατί μας απασχολεί ο ρόλος των διεθνών οργανισμών στην Κοινωνική Πολιτική;(2= συνέχεια από 1)

- Πολλές παρεμβάσεις των υπερεθνικών θεσμών διαπερνούν εγκάρσια την εθνική κρατική πολιτική και εφαρμόζονται με την άμεση διαμεσολάβηση των περιφερειακών ή τοπικών μορφών εξουσίας(π.χ. παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων της Ε.Ε.).
- Τα θέματα της κοινωνικής πολιτικής αποτελούν όλο και συχνότερα αντικείμενο διαβούλευσης στους διεθνείς οργανισμούς

Ποιες είναι οι βασικές κατηγορίες υπερεθνικών κοινωνικών πολιτικών;

- Εθνικές και τοπικές πολιτικές που επηρεάζονται άμεσα από το διεθνές περιβάλλον(π.χ. πολιτικές απασχόλησης)
- Αντιλήψεις, στρατηγικές και δράσεις των Διεθνών οργανισμών
- Κοινωνική πολιτική των περιφερειακών οικονομικών ενώσεων
- Κοινωνικές πολιτικές, αντιλήψεις και παρεμβάσεις της διεθνούς κοινωνίας των πολιτών(Ερυθρός Σταυρός, Γιατροί χωρίς σύνορα, Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ, Greenpeace)

Ποιες μεταβολές επιφέρει η Παγκοσμιοποίηση στην Κοινωνική Πολιτική;

- Εξασθένιση της ικανότητας των εθνικών κυβερνήσεων για διασφάλιση της πλήρους απασχόλησης.
- Διεύρυνση ανισοτήτων και του κοινωνικού ντάμπινγκ.
- Άσκηση πιέσεων στα εθνικά συστήματα κοινωνικής προστασίας.
- Εξασθένιση των ιδεολογικών βάσεων της κοινωνικής προστασίας, της αλληλεγγύης και των ελάχιστων κοινωνικών εγγυήσεων.

Ποιες μεταβολές επιφέρει η Παγκοσμιοποίηση στην Κοινωνική Πολιτική;

- Υπονόμευση του κοινωνικού διαλόγου και της τριμερούς εκπροσώπησης με ταυτόχρονη ενίσχυση του ρόλου του κεφαλαίου.
- Περιορισμοί στις δυνατότητες των εναλλακτικών(κυρίως αριστερών) εθνικών πολιτικών.
- Η κοινωνική πολιτική ανάγεται σε κύριο αντικείμενο αντιπαράθεσης μεταξύ της λογικής της παγκοσμιοποίησης και της λογικής της εθνικής κοινότητας με την περιχαράκωση των εθνικών ιδιαιτεροτήτων(ταυτότητες).

Ποια είναι τα τρία βασικά επίπεδα εκδήλωσης της παρέμβασης των διεθνών οργανισμών;

- Μέσω:

- Μελετών,
- δημοσιεύσεων,
- συνεδρίων και φόρουμ διαλόγου,

συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση των εθνικών αντιλήψεων και πρακτικών για τα θέματα που απασχολούν την κοινωνική πολιτική.

- Θέτουν κανόνες συμπεριφοράς και ρυθμίζουν δεσμευτικά διάφορα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα στο παγκόσμιο επίπεδο.
- Συμμετέχουν ή αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες διεθνούς αναδιανομής πόρων όταν τα έθνη κράτη απέχουν ή αδυνατούν να το κάνουν.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο(ΔΝΤ)

- Ιδρύθηκε του 1945 με σκοπό τη διεθνή νομισματική σταθερότητα μέσω μέτρων:
 - Προσαρμογής κάθε κράτους μέλους στις συναλλαγματικές ισοτιμίες(σταθερότητα στην ισοτιμία των νομισμάτων μέσω βραχυχρόνιου δανεισμού για τη διατήρησή της)
 - Διεθνών διαβουλεύσεων σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών στις συναλλαγματικές πρακτικές.
 - Επιβολής περιοριστικών συναλλαγματικών μέτρων ή/και άρσης αυτών των μέτρων

Σύστημα Διοίκησης του ΔΝΤ

- **Συμβούλιο των διοικητών.** Συμμετέχει ένας εκπρόσωπος από κάθε κράτος μέλος κι έχει πενταετή θητεία. Συνέρχεται σε ταχτική σύνοδο μία φορά το χρόνο.
- **Εκτελεστικό Συμβούλιο** Αποτελείται από 24 μέλη εκ των οποίων οι ΗΠΑ, Ιαπωνία, Κίνα, Γερμανία, Γαλλία, Ρωσία, Ενωμένο Βασίλειο και Σαουδική Αραβία έχουν μόνιμα μέλη. Συνεδριάζει τρεις φορές την εβδομάδα.
- **Εκτελεστικός Διευθυντής.** Προΐσταται και διοικεί τις υπηρεσίες και το προσωπικό (περίπου 4.000) του ΔΝΤ. Ορίζεται από τις Ευρωπαϊκές χώρες.
- Ο αριθμός των ψήφων που διαθέτει για τη λήψη αποφάσεων το κάθε κράτος μέλος καθορίζεται από το ποσοστό της ετήσιας εισφοράς του στο ταμείο. Εξαιτίας αυτού του κανόνα, ρόλος των ΗΠΑ είναι αρκετά ισχυρός.
- Οι ετήσιοι πόροι του είναι περίπου 300 δις δολάρια ΗΠΑ και προέρχονται από τις εισφορές των μελών και από τα τέλη και τους τόκους που επιβάλλει στις δανειζόμενες χώρες

Βασικοί Μηχανισμοί Διακανονισμού των Δανείων που χορηγεί το ΔΝΤ

- **Ρυθμίσεις αναμονής:** Χορηγούνται δάνεια διάρκειας αποπληρωμής έως 18 μηνών για την αντιμετώπιση βραχυχρόνιων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα δανειζόμενα κράτη μέλη στο ισοζύγιο πληρωμών.
- **Εκτεταμένη χρηματοδοτική διευκόλυνση:** Συνίσταται από δάνεια διάρκειας 3-4 ετών με σκοπό την υποστήριξη διαρθρωτικών αλλαγών για τη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών.
- **Ενισχυμένος μηχανισμός διαρθρωτικής προσαρμογής(μέχρι το 1999).** Από το 1999 και μέχρι το 2010 λειτούργησε ως **Μηχανισμός μείωσης της φτώχειας**. Χορηγεί χαμηλότοκα δάνεια σε χώρες με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης δηλαδή με χαμηλό εισόδημα και παρατεταμένα προβλήματα στο ισοζύγιο πληρωμών. Το 2010 μετασηματίστηκε σε τρία προγράμματα: 1)Διευρυμένη διευκόλυνση πίστωσης, 2) Διευκόλυνση ταχείας πίστωσης και3) Διευκόλυνση πίστωσης εν αναμονή
- **Μηχανισμός πρόσθετου αποθέματος.** Χορηγεί συμπληρωματικά βραχυχρόνια δάνεια με υψηλότερα όμως επιτόκια απ' ότι ο μηχανισμός των ρυθμίσεων αναμονής σε χώρες που αντιμετωπίζουν έκτακτες δυσκολίες εξαιτίας της κάμψης της εμπιστοσύνης των αγορών.
- **Πιστωτικό όριο έκτακτης ανάγκης.** Παρέχει βραχυχρόνια χρηματοδότηση για αντιμετώπισης ξαφνικών αναγκών εξαιτίας προβλημάτων που μεταδίδονται από προβλήματα που αντιμετωπίζουν άλλες χώρες.
- **Έκτακτη Βοήθεια.** Χρηματοδοτεί την αντιμετώπιση προβλημάτων στο ισοζύγιο πληρωμών εξαιτίας φυσικών καταστροφών ή πολεμικών συγκρούσεων.

Βασικά στοιχεία των πολιτικών που επιβάλλει το ΔΝΤ και συνδέονται με την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής

- Τα μέτρα που επιβάλλει το ΔΝΤ στοχεύουν στον αποπληθωρισμό και τη μείωση των Δημόσιων Δαπανών μέσω:
 - -της μείωσης των δημοσίων δαπανών
 - -των ιδιωτικοποιήσεων
 - -της φιλελευθεροποίησης του εμπορίου
 - -των περιορισμών στη νομισματική πολιτική.

Το προαναφερόμενο μείγμα πολιτικής οδήγησε και αναπόφευκτα οδηγεί στη διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και την έξαρση της φτώχειας.

Βασικά πολιτικές στην ιστορική πορεία του ΔΝΤ

- Αρχικά το ΔΝΤ προσανατολίστηκε στη χρηματοδότηση των χωρών της Λατινικής Αμερικής (Χιλή το 1956 και Αϊτή το 1958)
- Στη δεκαετία του 1970 οι χρηματοδοτήσεις του προσανατολίστηκαν προς τα Προγράμματα Διαρθρωτικής Προσαρμογής, τα οποία εφαρμόστηκαν σε αρκετές χώρες και προκάλεσαν την υποβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης για μεγάλα τμήματα του πληθυσμού τους.
- Το 1976 έγινε διακανονισμός χρηματοδότησης του Ενωμένου Βασιλείου.
- Στη Δεκαετία του 1980 οι χρηματοδοτήσεις του ΔΝΤ στράφηκαν προς τη χρηματοδότηση της αντιμετώπισης της κρίσης χρέους με την επιβολή αυστηρά περιοριστικών οικονομικών πολιτικών νεοφιλελεύθερης έμπνευσης. Σ' αυτό το πλαίσιο χρηματοδοτήθηκαν αρκετές χώρες. Το Μεξικό και η Βραζιλία έκαναν τη αρχή το 1982 και ακολούθησαν τα $\frac{3}{4}$ των χωρών της Λατινικής Αμερικής.
- Από το 1995 κι έπειτα αρκετές χρηματοδοτήσεις δόθηκαν στις χώρες που πριν τη δεκαετία του 1990 ανήκαν στο Σοβιετικό Καθεστώς και στις Αφρικάνικες χώρες (τα $\frac{2}{3}$ των Αφρικάνικων Χωρών)
- Το 1977 στην Αίγυπτο ξέσπασαν ταραχές εξαιτίας της μεγάλης ανόδου των τιμών στα τρόφιμα που προκλήθηκαν από την απαγόρευση των επιδοτήσεων στις τιμές που επέβαλε στην Αιγυπτιακή Κυβέρνηση το ΔΝΤ.
- Το 1998 ανάλογες ταραχές ξέσπασαν στην Ινδονησία.
- Το 2003 η Αργεντινή κήρυξε στάση πληρωμών προς το ΔΝΤ και έκτοτε ακολούθησε ανοδική οικονομική πορεία.
- Το 2006 ενισχύθηκε η συμμετοχή της Κορέας, της Τουρκίας, της Κίνας και του Μεξικό και το 2008 των Αφρικάνικων χωρών
- Οι G20 αντιμετωπίζουν το ΔΝΤ ως τον βασικό μηχανισμό συντονισμού των μέτρων έκτακτης ανάγκης για το ξεπέρασμα της κρίσης και ενισχύουν τη χρηματοδότηση και το ρόλο του

Στην Έκθεση του ΔΝΤ στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Διάσκεψης για την Κοινωνική Ανάπτυξη του 1995 (Social Dimensions of the IMF's Policy Dialogue) προτάθηκαν -κι έκτοτε ακολουθούνται στις κατευθύνσεις των πολιτικών που επιβάλλει στις δανειζόμενες χώρες, τα παρακάτω μέτρα:

- -Μείωση του κόστους εργασίας.
- - Μείωση επιπέδου φορολόγησης και επιπέδου εισφορών.
- - Αναδιάρθρωση εργατικού δικαίου με έμφαση στην απορρύθμιση και την ευελιξία
- - Καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση με σκοπό τη βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων.
- -Λειτουργία ενός ελάχιστου δικτύου ασφάλειας για όσους εξαθλιώνονται με στοιχειώδη επίπεδα παροχών σύντομης χρονικά διάρκειας.
- -Αντιμετώπιση της κοινωνικής ασφάλισης με όρους δημοσιονομικού και αναδιανεμητικού κόστους και όχι μόνο με όρους παροχών και κοινωνικής ευημερίας.
- -Συνυπολογισμός των οικογενειακών και των κοινοτικών δομών κοινωνικής προστασίας των ατόμων κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των κοινωνικών πολιτικών.
- -Σύνδεση των κοινωνικών παροχών με το ύψος και τη διάρκεια των εισφορών.
- -Μείωση του επιπέδου των εισφορών ώστε να μη λειτουργούν ως αντικίνητρα για την αποταμίευση και την απασχόληση.
- -Ξεκάθαρο θεσμικό διαχωρισμό μεταξύ των συντάξεων και των παροχών υγείας.

Η κοινωνική πολιτική του ΔΝΤ μετά την κρίση του 2008-2009

- Η τελευταία χρηματιστική κρίση χαρακτηρίστηκε από το ΔΝΤ ως «έκτακτη ανάγκη ανάπτυξης» (“development emergency”) η οποία εάν λαμβάνονταν σοβαρά υπόψη θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη επικέντρωση προς τις κοινωνικές πολιτικές και τη μείωση της φτώχειας.
- Το ΔΝΤ οπισθοχώρησε σε ζητήματα κοινωνικής πολιτικής αναφορικά με την πρόοδο που είχε κάνει μετά την χρηματοπιστωτική κρίση των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας του 1997.
- Μετά την Ασιατική κρίση του 1997 το ΔΝΤ είχε υιοθετήσει(τουλάχιστον στο επίπεδο της ρητορικής) την πρωτοβουλία «Έκθεση Στρατηγικής για τη Μείωση της Φτώχειας» (Reduction Strategy Paper(PRSP) της Παγκόσμιας Τράπεζας.
- Σύμφωνα με αυτή τη Στρατηγική η Παγκόσμια Τράπεζα δεν προέκρινε την ανάπτυξη ως απάντηση στη φτώχεια αλλά την αντιμετώπιση της φτώχειας μέσω προγραμμάτων δανεισμού ως εργαλείο για την ανάπτυξη.

Η κοινωνική πολιτική του ΔΝΤ μετά την κρίση του 2008-2009

- Έτσι το Ταμείο μετονόμασε τον μηχανισμό Διευκόλυνσης της Διευρυμένης Διαρθρωτικής Προσαρμογής (Enhanced Structural Adjustment Facility (ESAF) σε μηχανισμό Μείωσης Διευκόλυνσης της Φτώχειας και της Ανάπτυξης (Poverty Reduction and Growth Facility (PRGF) όπου ο πρώτος στόχος είναι η μείωση της φτώχειας. Ως αποτέλεσμα αυτής της μετατόπισης στις στρατηγικές προτεραιότητες του ΔΝΤ, «κοινωνικά σημεία αναφοράς» ενσωματώθηκαν στον χρηματοδοτικό μηχανισμό του ΔΝΤ και το 2004 δημιουργήθηκε μονάδα μείωσης της φτώχειας στο διοικητικό και ερευνητικό μηχανισμό του Ταμείου και προσλήφθηκε επιστημονικό προσωπικό για να αναλύει τα προβλήματα φτώχειας και να προτείνει τρόπους αντιμετώπισή τους.
- Ταυτόχρονα ενισχύθηκε η συμμετοχή της Κίνας, της Κορέας, της Ινδίας, της Βραζιλίας και του Μεξικό τόσο στη χρηματοδότηση όσο και στη βαρύτητα ψήφων που διαθέτουν και οι G20 το 2009 προέκριναν το ΔΝΤ ως βασικό μηχανισμό για την εφαρμογή προγραμμάτων εξόδου από την κρίση χρηματοδοτώντας το με 750 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ που κατά κύριο λόγο προσανατολίστηκαν προς τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών χωρών.
- Το 2009 το 79% της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του ΔΝΤ ήταν προς Ευρωπαϊκές χώρες και μόλις το 3% προς τις χώρες της Αφρικής.
- Στο πλαίσιο αυτής της αναδιάταξης της στρατηγικής του το ΔΝΤ μετέτρεψε τον μηχανισμό της «Έκθεσης της Στρατηγικής Διευκόλυνσης της Φτώχειας και της Ανάπτυξης σε μηχανισμό Ραγδαίας Πιστωτικής Διευκόλυνσης (Rapid Credit Facility (RCF) και μηχανισμό «Αναμενόμενης Πιστωτικής Διευκόλυνσης» Standby Credit Facility (SCF).

Η Παγκόσμια Τράπεζα

- Πρόκειται για τον αδελφό οργανισμό του ΔΝΤ. Ιδρύθηκε το 1945
- Στην πραγματικότητα πρόκειται για ένα συγκρότημα πέντε τραπεζικών θεσμών:
 - Τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης(ΔΤΑΑ που χορηγεί αναπτυξιακά δάνεια με επιτόκια αγοράς σε πιστοληπτικά αξιόπιστες χώρες, εγγυάται δάνεια και παρέχει αναλυτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες δανείζοντας περίπου 10,5 δις δολάρια ΗΠΑ κάθε χρόνο.
 - Την Ένωση Διεθνούς Ανάπτυξης, η οποία χορηγεί άτοκα δάνεια σε μη αξιόπιστες πιστοληπτικά χώρες απέναντι στις χρηματαγορές, επιβάλλοντας μόνο ετήσιο διαχειριστικό κόστος ύψους 0,7% του δανείου και δανείζοντας περίπου 6δις δολάρια ΗΠΑ το χρόνο.
 - Τη Διεθνή νομισματική και χρηματοοικονομική επιτροπή η οποία αναζητά κεφάλαια χρηματοδότησης αναπτυξιακών έργων στην ιδιωτική αγορά και αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα των αναπτυσσόμενων χωρών.
 - Την υπηρεσία πολυμερούς εγγύησης επενδύσεων η οποία παρέχει εγγυήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων και
 - Το Διεθνές Κέντρο Διευθέτησης Επενδυτικών Διενέξεων, το οποίο διευκολύνει την επίλυση διαφορών γύρω από επενδύσεις μεταξύ των κυβερνήσεων και των ξένων επενδυτών.

Δομή της Διοίκησης της Παγκόσμιας Τράπεζας

- Διευθυντικό Συμβούλιο
- Διοικητικό Συμβούλιο και
- Πρόεδρος που ορίζεται από τις ΗΠΑ.
- Η αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης της Π.Τ. είναι ανάλογες με αυτές των οργάνων διοίκησης του ΔΝΤ.

Σκοποί της ΠΤ

- -Παροχή βοήθειας για την ανοικοδόμηση και την ανάπτυξη διευκολύνοντας τις επενδύσεις κεφαλαίων για παραγωγικούς σκοπούς.
- -Προώθηση ιδιωτικών ξένων επενδύσεων μέσω εγγυήσεων ή συμμετοχής σε δάνεια και άλλες επενδύσεις από ιδιώτες.
- -Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου και διατήρηση της ισορροπίας στο ισοζύγιο πληρωμών με την ενθάρρυνση διεθνών επενδύσεων.
- -Χειρισμό του δανεισμού με τέτοιο τρόπο ώστε τα προγράμματα που είναι επείγοντος χαρακτήρα να έχουν προτεραιότητα στις χρηματοδοτήσεις.
- -Συνδρομή στη μετάβαση από την οικονομία του πολέμου στην οικονομία της ειρήνης.

Βασικές τομές στην ιστορική εξέλιξη της Παγκόσμιας Τράπεζας

- Από το 1960 κι έπειτα η Παγκόσμια Τράπεζα ενίσχυσε τη συνεργασία της με τον ΟΗΕ και στράφηκε προς τη χρηματοδότηση προγραμμάτων ενίσχυσης της αγροτικής παραγωγής στις Τρίτες χώρες με απώτερο σκοπό τη μείωση της φτώχειας.
- Μετά το 1970 η τράπεζα προσανατολίστηκε σε συντονισμό με το ΔΝΤ προς τη χρηματοδότηση των Προγραμμάτων Διαρθρωτικής Προσαρμογής που επιβλήθηκαν στις δανειζόμενες χώρες.
- Το ΔΝΤ επικεντρώθηκε στη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση και τα προγράμματα «σταθεροποίησης» και η ΠΤ εστιάσθηκε προς τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση με τη ενίσχυση έργων υποστήριξης της μεταρρύθμισης των οικονομικών και κοινωνικών δομών στα πρότυπα του δυτικού καπιταλισμού: λειτουργία της αγοράς, ελεύθερο εμπόριο και ιδιωτικές επενδύσεις. Σ' αυτό το πλαίσιο χρηματοδοτήθηκαν μεγάλα έργα φαραωνικού τύπου (π.χ. φράγματα) που κατέστρεψαν πολλές τοπικές κοινότητες και πολιτισμούς προκαλώντας την αντίδραση της διεθνούς κοινωνίας των πολιτών.

Θέσεις, αντιλήψεις και κατευθύνσεις της Τράπεζας για την Κοινωνική Πολιτική

- -Επιταχυνόμενη οικονομική μεγέθυνση που στηρίζεται στην αξιοποίηση της εργασίας
- -επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο
- -παροχή ενός δικτυού ασφάλειας για όσους δεν θα ωφεληθούν ή χάσουν από την ανάπτυξη.

Θέσεις της ΠΤ για το Ασφαλιστικό Σύστημα

- -Ανάπτυξη πολυεπίπεδων -πολυαξονικών συστημάτων ασφάλισης που στηρίζονται σε τρεις πυλώνες:
- α. Βασική, υποχρεωτική, δημόσια διευθυνόμενη σύνταξη (προκαθορισμένων παροχών) διανεμητικού χαρακτήρα.
- β. Υποχρεωτική, ιδιωτικά διευθυνόμενη σύνταξη(καθορισμένης εισφοράς) κεφαλαιοποιητικής βάσης.
- γ. Συμπληρωματική, προαιρετική και ιδιωτική σύνταξη κεφαλαιοποιητικού τύπου.

- Η ΠΤ υποστηρίζει ότι το πολυεπίπεδο σύστημα των τριών πυλώνων που προτείνει διασφαλίζει:
- -Τη βραχυχρόνια χρηματοδότηση των συντάξεων.
- -Τη μακροχρόνια βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων.
- -Αναπτυξιακά πλεονεκτήματα με τη μείωση του μη-μισθολογικού κόστους και την αξιοποίηση των κεφαλαίων των ταμείων.
- -Ευρεία αναδιανομή μέρους του εθνικού εισοδήματος και σε αυτούς που δεν εργάζονται.
- -Μείωση των παρεμβάσεων της πολιτικής και των πολιτικών στη διατύπωση των συνταξιοδοτικών ζητημάτων.

Παγκόσμια Οικονομική κρίση και ΠΤ

- Έδωσε το έναυσμα για αναθεώρηση των πολιτικών ιδιωτικοποίησης της ασφάλισης σε πολλές χώρες
- Τέθηκε το ερώτημα της δυνατότητας τους για χρηματοδότηση της μετάβασης στο νέο σύστημα μέσω δανείων
- Αναδείχθηκαν προβληματισμοί αναφορικά με την κατάσχεση των ατομικών λογαριασμών προκειμένου να πληρωθούν τα χρέη («κούρεμα»)
- Η ΠΤ αναγνώρισε ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα που είναι προκαθορισμένων εισφορών ενδέχεται να μην παρέχουν επαρκείς συντάξεις για όσους είναι προχωρημένης ηλικίας και απολύονται κατά τη διάρκεια της κρίσης

Η Κοινωνική πολιτική της ΠΤ μετά την κρίση του 2008-9

- Η Παγκόσμια Τράπεζα αύξησε σημαντικά τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής ως απάντηση στην Παγκόσμια κρίση του 2008-2009 από 882 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2008 σε 5619 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2011
- Η οικονομική κρίση έδωσε στην Παγκόσμια Τράπεζα τη «χρυσή ευκαιρία» για να ενδυναμώσει τη στρατηγική της για την αντιμετώπιση της φτώχειας μέσω της προώθησης του «δικτυού ασφάλειας». Ενώ η συνολική χρηματοδότηση της Παγκόσμιας Τράπεζα διπλασιάστηκε μεταξύ του 2008 και του 2013, η χρηματοδότηση προγραμμάτων «δικτυού ασφάλειας» πενταπλασιάστηκε.

Παγκόσμια Οικονομική κρίση και ΠΤ

- Στη στρατηγική του «δικτυού ασφάλειας» η Παγκόσμια Τράπεζα περιλαμβάνει παροχές σε είδος όπως είναι τα κουπόνια σίτισης σε σχολεία και τα προγράμματα προσωρινής απασχόλησης στο δημόσιο και χρηματικά επιδόματα είτε κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις όπως είναι τα μηνιαία επιδόματα που δίνονται σε μητέρες της Λατινικής Αμερικής για όσο διάστημα τα παιδιά τους παρακολουθούν μαθήματα σε τακτική βάση ή συμμετέχουν σε προγράμματα προληπτικής φροντίδας υγείας, είτε χωρίς προϋποθέσεις κυρίως σε χώρες της Υποσαχάριας Αφρικής όπου δεν είναι διαθέσιμοι μηχανισμοί παρακολούθησης και ελέγχου της τήρησης ανάλογων προϋποθέσεων.
- Μία εξίσου σημαντική δραστηριότητα της Παγκόσμιας Τράπεζας για την προώθηση της στρατηγικής της για τη μείωση των φτωχών είναι η διάδοση της έρευνας και η παροχή τεχνογνωσίας για τη δημιουργία, την εφαρμογή και την παρακολούθηση προγραμμάτων «**δικτυού ασφάλειας**» με έμφαση στο «**ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα**».

Η νέα στρατηγική της ΠΤ μετά την παγκόσμια κρίση(2011-2012)

- (2011) Η κοινωνική προστασία πρέπει να στηρίζεται στα τρία Ρ(Π):
 - Στην πρόβλεψη(ασφάλιση)-Protection
 - Την προστασία(κοινωνική βοήθεια(πρόνοια)-Protection
 - Στην Προαγωγή (ενίσχυση ανθρώπινου κεφαλαίου μέσω προγραμμάτων χρηματικών μεταβιβάσεων με όρους αιρεσιμότητας, δημιουργία απασχόλησης και προγραμμάτων δημόσιας εργασίας)-Promotion
- (2012) Μετατόπιση Στρατηγικής προς τη στρατηγική REO
 - Resilience(ανθεκτικότητα) που πρέπει να συνδέεται με την πρόβλεψη
 - Equity(δικαιοσύνη)πρέπει να συνδέεται με την πρόνοια
 - Opportunity(ευκαιρία) που πρέπει να συνδέεται με την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου

Και

Συνεργάζεται με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας για την Προώθηση του ελάχιστου κατωφλιού ασφάλειας.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου(ΠΟΕ)

- Ιδρύθηκε το 1995 ως μετεξέλιξη της Παγκόσμιας Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου(GATT). Μέλη του προς το παρόν είναι 153 χώρες.
- Ρυθμίζει τους κανόνες του παγκόσμιου εμπορίου και πιο συγκεκριμένα:
 - το επίπεδο δασμών,
 - φορολόγησης,
 - επιδοτήσεων

στα προϊόντα και τις υπηρεσίες καθώς και τους κανόνες κατοχής πνευματικών δικαιωμάτων.

Οι πολιτικές και προτάσεις του στηρίζονται στη θεωρία του «συγκριτικού πλεονεκτήματος» του Ρικάρντο

Όργανα Διοίκησης ΠΟΕ

- - Η Υπουργική Διάσκεψη που συνεδριάζει κάθε δύο έτη
- - Το Γενικό Συμβούλιο που διευθετεί τα θέματα και τις διαφορές κατά την περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των Υπουργικών Διασκέψεων
- - Η Γραμματεία που είναι ένα ισχυρό τεχνοκρατικό όργανο ελέγχου της τήρησης των κανόνων που θεσπίζει ο ΠΟΕ για το εμπόριο προϊόντων και υπηρεσιών.

Συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών, χωρίς διαδικασίες ψηφοφορίας και χωρίς διαβούλευση με την πολιτική και την κοινωνία των πολιτών.

Βασικές αρχές ρύθμισης των κανόνων του διεθνούς εμπορίου

- Ρήτρα του πλέον ευνοούμενου κράτους
- Ρήτρα ίσης μεταχείρισης των εγχώριων και των διεθνών παραγωγών.
- Σταδιακή απελευθέρωση του εμπορίου με τη μείωση των δασμών και των επιδοτήσεων.
- Απαγόρευση του ντάμπινγκ.
- Τεστ Αναγκαιότητας(Άρθρο 64)
- «Μηχανισμός Υποχρεωτικών αδειών παραγωγής» προϊόντων που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα για λόγους ανθρωπιστικούς
- Μετά το 2011 συνεργασία με ΔΟΕ για ενσωμάτωση κοινωνικής διάστασης στις προτάσεις απελευθέρωσης του εμπορίου.

Η «Συναίνεση της Ουάσιγκτον»

- -Χρηματοπιστωτική πειθαρχία με μείωση των κρατικών δαπανών.
- -Αναπροσανατολισμός των δημόσιων δαπανών προς την επιχειρηματικότητα και την ανταγωνιστικότητα με περιορισμό των κοινωνικών παροχών(συντάξεις επιδόματα).
- -Φορολογική μεταρρύθμιση με μείωση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και συνολική μείωση των φορολογικών συντελεστών.
- -Οικονομικός φιλελευθερισμός με την ενίσχυση της αγοράς και τον περιορισμό της κρατικής προστασίας στην οικονομία.
- -Απλοποιημένες και περισσότερο ανταγωνιστικές νομισματικές συναλλαγές.

Η «Συναίνεση της Ουάσιγκτον»

- -Απελευθέρωση του εμπορίου.
- -Απελευθέρωση των οργανισμών χρήματος(Τραπεζικός τομέας) και άρση των κρατικών περιορισμών.
- -Ιδιωτικοποιήσεις (μεταφορές, ενέργεια, πρώτες ύλες, κοινωνικά αγαθά).
- -Απορρύθμιση (άρση προστασίας που παρέχουν τα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα).
- Διασφάλιση των δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας με ιδιαίτερη έμφαση στα πνευματικά δικαιώματα και τις πατέντες.

Μετά τη «συναίνεση της Ουάσιγκτον»

- Μετά το 2000 τα παραπάνω μέτρα συμπληρώθηκαν από τα εξής περισσότερο εξειδικευμένα μέτρα πολιτικής:
- Νομοθετικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τη διακυβέρνηση.
- Δημιουργία νέων θεσμών ρύθμισης με έμφαση στην αυτορρύθμιση του κεφαλαίου.
- Μέτρα κατά της διαφθοράς.
- Ενίσχυση της ευελιξίας στην αγορά εργασίας με περιορισμό των δικαιωμάτων προστασίας της εργασίας.
- Επέκταση των συμφωνιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και στις χώρες που δεν είναι μέλη του.

Μετά τη «συναίνεση της Ουάσιγκτον»

- Οικονομικοί κώδικες και προδιαγραφές για τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα.
- Άνοιγμα προληπτικών λογαριασμών κεφαλαιακού τύπου παροχών (π.χ. λογαριασμοί εκπαίδευσης, συντάξεων κ.ά.).
- Αδιαμεσολάβητες νομισματικές συναλλαγές.
- Αναμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής με προτεραιότητα στο δίκτυ ελάχιστης κοινωνικής ασφάλειας.
- Μείωση της φτώχειας διαμέσου της διεύρυνσης του παγκόσμιου εμπορίου, της αγοράς και της εμβάθυνσης της παγκοσμιοποίησης.

Ποιο είναι το «μέλλον των οργανισμών της Ουάσιγκτον»;

- Οι διαθέσιμες επιλογές είναι τρεις:
- Συνέχιση του ως τώρα ολιγαρχικού τρόπου λειτουργίας των Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών που αποβαίνει σε βάρος της ανθρώπινης ευημερίας και οδηγεί πολλές χώρες προς την καταστροφή.
- Κατάργηση αυτού του είδους των οργανισμών ή κάποιων από αυτούς και τέλος,
- Μεταρρύθμιση των σκοπών, των κανόνων διοίκησης και των μέτρων που ακολουθούν οι παραπάνω οργανισμοί με βάση τις αρχές της διεθνούς κοινωνίας των πολιτών για την ανθρώπινη ανάπτυξη και ευημερία.

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης(ΟΟΣΑ)

- Σκοπός του ΟΟΣΑ:
 - Η επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης των χωρών μελών.
- Επίσης επιδιώκει:
 - -την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κρατών μελών,
 - -την οικονομική επέκταση σε χώρες μη-μέλη και
 - -την αύξηση του διεθνούς εμπορίου.

Τα μέσα πολιτικής του ΟΟΣΑ

- -Διάδοση των εμπειριών των κρατών μελών και των τρόπων αντιμετώπισης των ζητημάτων ανάπτυξης και απασχόλησης που επιλέγονται.
- -Παροχή υψηλού επιπέδου τεχνικής βοήθειας(Τεχνογνωσία)
- -Επιστημονικές αναλύσεις –εκθέσεις και διασκέψεις
- Διαθέτει μία μεγάλη βάση δεδομένων κι εκδίδει κάθε χρόνο ετήσιες εκθέσεις για την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την εκπαίδευση.
- Επίσης κατά τακτά διαστήματα εκδίδει εκθέσεις διεθνούς ή εθνικού εύρους, μελέτες-εκθέσεις για ζητήματα όπως είναι το ασφαλιστικό σύστημα, η υγεία, η παραοικονομία, οι υπηρεσίες απασχόλησης, οι δημόσιες υπηρεσίες

Εκθέσεις «σταθμοί» του ΟΟΣΑ

- **1981: The crisis of welfare.**

- Βασική θέση: Οι κοινωνικές δαπάνες αποτελούν εμπόδιο για την οικονομική ανάπτυξη και πρέπει να περιοριστούν

- **1994: New orientations for social policy**

- Βασική θέση: Η κοινωνική πολιτική διαδραματίζει παραγωγικό ρόλο και οι κοινωνικές δαπάνες αποτελούν επένδυση για την κοινωνία όταν λειτουργούν στα κατάλληλο πλαίσιο και με ανάλογο προσανατολισμό

- **1995: OECD Jobs strategy**

- Βασική θέση: Μετάβαση από το welfare στο workfare

- **1998: Maintaining Prosperity in an Ageing Society.**

- Βασική Θέση: Η τάσεις γήρανσης του πληθυσμού των ανεπτυγμένων κοινωνιών προκαλούν μεγάλο βάρος στα ασφαλιστικά ταμεία, υποσκάπτοντας τη βιωσιμότητα τους.

- Το 2014 ο ΟΟΣΑ δημοσίευσε ένα κείμενο εργασίας όπου επιδιώκεται να εξηγηθεί γιατί οι προβλέψεις του Οργανισμού ήταν λανθασμένες αναφορικά με την εξέλιξη της οικονομικής κρίσης

Οι δέκα βασικές κατευθύνσεις στρατηγικής του ΟΟΣΑ για την απασχόληση

- 1.Εφαρμογή μακροοικονομικών πολιτικών που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη συνδυάζοντας διαρθρωτικές και αντιπληθωριστικές πολιτικές.
- 2.Ενδυνάμωση της δημιουργίας και διάδοσης της τεχνολογικής καινοτομίας με τη βελτίωση του πλαισίου για την ανάπτυξή του.
- 3.Ενίσχυση της ευελιξίας του χρόνου εργασίας τόσο κατά την καθημερινή εργασία όσο και κατά τη συνολική διάρκεια του εργασιακού βίου του ατόμου.
- 4.Καλλιέργεια επιχειρηματικού κλίματος με την εξάλειψη των δεσμεύσεων και των περιορισμών που εμποδίζουν τη δημιουργία και την επέκταση των επιχειρήσεων.
- 5.Περισσότερο ευέλικτος καθορισμός της αμοιβής της εργασίας με τη μετακίνηση των περιορισμών που εμποδίζουν την προσαρμογή των μισθών στις τοπικές συνθήκες και τα ατομικά επίπεδα δεξιοτήτων, ειδικότερα για τους νέους.

Κατευθύνσεις στρατηγικής του ΟΟΣΑ για την απασχόληση

- 6. Μεταρύθμιση των παροχών προστασίας της απασχόλησης που εμποδίζουν την επέκταση της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα.
- 7. Ενίσχυση της έμφασης στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και ενδυνάμωση της αποτελεσματικότητάς τους.
- 8. Βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού με ευρέως φάσματος αλλαγές στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- 9. Μεταρρύθμιση των συστημάτων προστασίας από την ανεργία (επιδόματα και άλλες παροχές) και της αλληλόδρασής τους με τα συστήματα φορολογίας έτσι ώστε η επίτευξη της αρχής της ισότητας να έχει κατά το δυνατό περιορισμένες επιδράσεις στην αποτελεσματικότητα των αγορών εργασίας.
- 10. Ενίσχυση του ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων έτσι ώστε να περιοριστούν οι μονοπωλιακές τάσεις και να μειωθεί η επίδραση των μηχανισμών «περιχαράκωσης και δημιουργίας αποκλεισμών» (insider-outsider mechanisms) συνεισφέροντας ταυτόχρονα σε μία περισσότερο καινοτόμα και δυναμική οικονομία.

Βασικές προτάσεις του ΟΟΣΑ για τις συντάξεις

- -Μεταρρύθμιση των δημόσιων συστημάτων συνταξιοδότησης με άρση των κινήτρων πρόωρης συνταξιοδότησης, φορολογικές μεταρρυθμίσεις και αναπροσαρμογή των μεταβιβαστικών πληρωμών.
- -Εξασφάλιση περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας και μέσω της κατάρτισης.
- -Επίτευξη χρηματοοικονομικής ισορροπίας με μείωση συντάξεων και ενδεχόμενη αύξηση εισφορών.
- -Συνταξιοδοτικό εισόδημα με μείγμα βασικής καθολικής σύνταξης προνοιακού τύπου και ανταποδοτική σύνταξη με διεύρυνση του χρόνου υπολογισμού των παροχών.
- -Ενίσχυση της σχέσης κόστους- αποτελεσματικότητας στην υγεία και τη μακροχρόνια φροντίδα.
- -Ανάπτυξη κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών συστημάτων.

Ο ΟΟΣΑ και η Κρίση του 2008-9

- 2011 «Πρωτοβουλία για καλύτερη ζωή» (BETTER LIFE INITIATIVE).
 - Στη βάση αυτής της πρωτοβουλίας δημοσιεύονται ετήσιες εκθέσεις για την ποιότητα ζωής ως απάντηση στην κριτική που δέχτηκε ο Οργανισμός ότι επικεντρώνεται κυρίως στην εξέλιξη του ΑΕΠ και τους δείκτες γύρω από αυτό.
 - Στη νέα πρωτοβουλία περιλαμβάνονται 11 δείκτες εκτίμησης της ευημερίας τόσο των ατόμων όσο και των νοικοκυριών μεταξύ των οποίων είναι το εισόδημα και ο πλούτος, η εργασία, η κατοικία, η κατάσταση υγείας, οι κοινωνικές επαφές, η εκπαίδευση και οι δεξιότητες, η προσωπική ασφάλεια. Η ισορροπία οικογενειακού και εργασιακού βίου, η ποιότητα του περιβάλλοντος και η υποκειμενική άποψη για την ευημερία.
- Ωστόσο από το 2012 κι έπειτα οι συστάσεις του ΟΟΣΑ για την αντιμετώπιση της κρίσης εξακολουθούν να περιστρέφονται γύρω από την απορρύθμιση, τη λιτότητα και τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης

Οργανισμός Ενωμένων Εθνών(ΟΗΕ)

- **Στόχοι της χιλιετίας του ΟΗΕ.**
- **Πρόκειται για 8 βασικούς στόχους:**
- Εξάλειψη ακραίας φτώχειας και πείνας (Περιορισμός στο ήμισυ της αναλογίας αυτών που το εισόδημά τους είναι λιγότερο από ένα δολάριο ΗΠΑ την ημέρα, κατά το διάστημα 1990-2015)
- Καθολική πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Διασφάλιση ότι το 2015, τα παιδιά (αγόρια και κορίτσια) οπουδήποτε στον κόσμο, θα είναι σε θέση να ολοκληρώσουν πλήρως την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Προώθηση της ισότητας των φύλων και ενδυνάμωση των γυναικών(Εξάλειψη της ανισότητας των φύλων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση ως το 2005 και στα άλλα επίπεδα ως το 2015)
- Μείωση παιδικής θνησιμότητας(Μείωση του δείκτη θανάτου στα παιδιά έως πέντε ετών κατά 2/3 μεταξύ του 1990 και του 2015.
- Βελτίωση της υγείας των εγκύων (Μείωση της αναλογίας θανάτων στις εγκύους κατά $\frac{3}{4}$ από το 1990-2015).
- Αντιμετώπιση του HIV/AIDS, της ελονοσίας και των άλλων ασθενειών(Ως το 2010 να έχουν όλοι όσοι χρειάζονται πρόσβαση στις θεραπείες για το HIV/AIDS.
- Διασφάλιση της αειφορίας στο περιβάλλον(Ενσωμάτωση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης στις εθνικές πολιτικές και τα προγράμματα και αντιστροφή της τάσης απώλειας των περιβαλλοντικών πόρων).
- Ανάπτυξη της Παγκόσμιας Εταιρικότητας για την ανάπτυξη(Αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των ανεπτυγμένων χωρών).

Οι μετά το 2015 στόχοι του ΟΗΕ

- Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ ανέλαβε το καθήκον να ενσωματώσει στους νέους «μετά το 2015 στόχους» τη διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης. Η «ομάδα καθήκοντος» που συστάθηκε γι' αυτό το σκοπό αποφάσισε τη σύγκλιση των νέων στόχων με αυτούς της βιώσιμης ανάπτυξης όπως αποτυπώθηκαν στη Διάσκεψη του ΡΙΟ+20 το 2010. Αυτοί οι στόχοι υιοθετήθηκαν το Σεπτέμβρη του 2015 ως Στόχοι Βιώσιμης ανάπτυξης μέχρι το 2030, είναι συνολικά 17 και αναλύονται σε 169 αναλυτικές στοχοθεσίες αποτελώντας τη νέα 15ετή Στρατηγική του ΟΗΕ που αντικατέστησε, ενσωματώνοντας τους, τους προηγούμενους 8 στόχους της χιλιετίας.
- Οι στόχοι διασφάλισης της βιώσιμης ανάπτυξης μέχρι το 2030 περιστρέφονται γύρω από τις εξής διαστάσεις:
 - Οικονομική Διάσταση (διασφάλιση ότι όλοι οι άνθρωποι απολαμβάνουν καλή ζωή και αξιοποιούν τα αγαθά της οικονομικής, κοινωνικής και τεχνολογικής προόδου σε αρμονία με τη φύση)
 - Κοινωνική Διάσταση (εξάλειψη της φτώχειας και της πείνας διασφαλίζοντας την αξιοπρέπεια, την ισότητα και το υγιεινό περιβάλλον)
 - Περιβαλλοντική διάσταση (αποτροπή υποβάθμισης του πλανήτη, βιώσιμη ανάπτυξη κατανάλωσης και παραγωγής, βιώσιμη χρήση φυσικών πόρων και άμεσα μέτρα αποτροπής της κλιματικής αλλαγής)
 - Διάσταση της Παγκόσμιας εταιρικότητας με κινητοποίηση και συνεργασία όλων των κυβερνητικών και μη-κυβερνητικών οργανώσεων
 - Διασφάλιση της ειρήνης (Ειρηνικές, δίκαιες και περιεκτικές κοινωνίες χωρίς καλλιέργεια φόβου και βίας)

Στους 17 συνολικά στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης μέχρι το 2030 περιλαμβάνονται 12 στόχοι που συνδέονται άμεσα με την κοινωνική πολιτική

- Στόχος 1. Το τέλος της φτώχειας οποιασδήποτε μορφής
- Στόχος 2: Το τέλος της πείνας, η διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, η βελτιωμένη διατροφή και η προώθηση της βιώσιμης γεωργίας
- Στόχος 3: Η διασφάλιση της υγείας και η προώθηση της ευζωίας για όλες της ηλικίες
- Στόχος 4: Διασφάλιση περιεκτικής, ισότιμης και ποιοτικής εκπαίδευσης και προώθηση των δια βίου ευκαιριών μάθησης
- Στόχος 5: Η επίτευξη της ισότητας των φύλων και η ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών

Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης 2030 –(2)

- Στόχος 6: Η διασφάλιση της επαρκούς και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων και της υγιεινής
- Στόχος 7 Διασφάλισης της πρόσβασης όλων σε «φτηνή», αξιόπιστη και βιώσιμη ενέργεια
- Στόχος 8 Προώθηση της διατηρήσιμης, περιεκτικής και αειφόρου ανάπτυξης με πλήρη και παραγωγική απασχόληση και αξιοπρεπή εργασία για όλους.
- Στόχος 9: Κτίσιμο ανθεκτικών υποδομών, προώθηση της αειφόρου εκβιομηχάνισης και ενίσχυση της καινοτομίας
- Στόχος 10: Μείωση της ανισότητας στο εσωτερικό και μεταξύ των χωρών
- Στόχος 11: Να γίνουν οι πόλεις και οι ανθρώπινες εγκαταστάσεις ασφαλείς, ανθεκτικές, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμες
- Στόχος 12: Διασφάλιση αειφόρων καταναλωτικών και παραγωγικών προτύπων.

Το πρόγραμμα του ΟΗΕ για την ανάπτυξη (UNDP)

- Θεσπίστηκε το 1980 και διαθέτει ετήσιο προϋπολογισμό περίπου 1,5 δις δολάρια ΗΠΑ.
- Βασικές προτεραιότητες του προγράμματος είναι:
- -Η Μείωση της φτώχειας στο πλαίσιο των στόχων της χιλιετίας του ΟΗΕ μέσω παροχής εμπειρογνωμοσύνης για ζητήματα σύνταξης εκθέσεων, αξιολογήσεων, δικτυώσεων και πληροφόρησης.
- -Η Δημοκρατική διακυβέρνηση μέσω μέτρων αντιμετώπισης της διαφθοράς και μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση.
- -Η Αποτροπή των κρίσεων και η ανάκαμψη μέσω της άμεσης οικονομικής υποστήριξης της διοίκησης και του συντονισμού για τις κρίσεις.
- -Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω παρεμβάσεων σε πάνω από 100 χώρες.

Το πρόγραμμα για την κοινωνική ανάπτυξη του ΟΗΕ συνδέεται άμεσα με τους στόχους του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη μέχρι το 2030

- Στην 54η σύνοδο της Επιτροπής του ΟΗΕ για την Κοινωνική ανάπτυξη (Φλεβάρης 2016) δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα παρακάτω σημεία:
- Να δοθεί έμφαση στην προσέγγιση της ανάπτυξης στη βάση των δικαιωμάτων αναφορικά με τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες
- Σύγκλιση μίας ετήσιας συνόδου πολύ-εταιρικού χαρακτήρα με σκοπό την παρακολούθηση της προόδου που συντελείται και τη διάδοση καλών πρακτικών
- Να αναπτυχθεί η διάσταση της πολυεταιρικότητας για την κοινωνική ανάπτυξη της Αφρικής με έμφαση στην ελάφρυνση του χρέους των πολύ φτωχών χωρών, την ανάπτυξη των δημόσιων συστημάτων υγείας, της εκπαίδευσης και των δημόσιων υποδομών
- Προετοιμάστηκαν επίσης 3 σχέδια ψηφισμάτων που αναφέρονται:
- Στην ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ανάπτυξης
- Την κοινωνική διάσταση της εταιρικότητας για την ανάπτυξη της Αφρικής και
- Στην μελλοντική οργάνωση καθώς και τις μεθόδους εργασίας της Επιτροπής για την Κοινωνική Ανάπτυξη

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ)

- Στόχος της είναι η αντιμετώπιση της αδικίας, της εκμετάλλευσης και της φτώχειας και η προώθηση ανθρώπινων συνθηκών εργασίας.
- Το 1944 τα μέλη της ΔΟΕ διατύπωσαν τη Διακήρυξη της Φιλαδέλφειας όπου αναφέρεται ότι:
 - α. «Η εργασία δεν είναι εμπόρευμα»
 - β. «Η φτώχεια οπουδήποτε κι αν είναι συνιστά κίνδυνο για την ευημερία παντού».
- Το 1998 η ΔΟΕ διατύπωσε τη Διακήρυξη των θεμελιωδών αρχών και Δικαιωμάτων στην Εργασία.
- Από το 2004 με τη δημοσίευση της Έκθεσης με τίτλο: Κοινωνική Διάσταση της Παγκοσμιοποίησης, η ΔΟΕ επικεντρώνεται και αναδεικνύει τα προβλήματα που προκαλεί η Παγκοσμιοποίηση στην εργασία και την απασχόληση.

Βασικές προτεραιότητες της δράσης της ΔΟΕ

- -Διασφάλιση της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους (η αξιοπρεπής εργασία συνίσταται από τη δίκαιη αμοιβή και το εισόδημα που επιτρέπει την καλή διαβίωση, την υγιεινή και ασφάλεια στο χώρο εργασίας, την τήρηση των εργατικών δικαιωμάτων(με έμφαση στο δικαίωμα του συνδικαλισμού), την κοινωνική προστασία των οικογενειών των εργαζομένων).
- -Προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής προόδου με την ενδυνάμωση των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων ώστε να αντιμετωπιστεί η φτώχεια.
- -Προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και της τριμερούς συνεργασίας (κράτους, εργοδοτών, συνδικάτων) για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της εργασίας.

Μέσα άσκησης της Πολιτικής της ΔΟΕ

- Α. Οι Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας (Έχουν εκδοθεί περίπου 180 Συμβάσεις μέχρι σήμερα)
- Β. Οι Συστάσεις (Έχουν διατυπωθεί περίπου 190 Συστάσεις μέχρι σήμερα)
- Γ. Οι «Κώδικες Πρακτικής» όπως είναι οι κώδικες για τη μη διάκριση στην εργασία(αναφορικά με τις άδειες, την επαγγελματική εξέλιξη και τις ευκαιρίες εκπαίδευσης) λόγω φύλου, καταγωγής, θρησκείας ή ασθένειας(Aids).
- Δ. Λειτουργία Επιτροπών όπως είναι η Επιτροπή για την Ελευθερία του Συνδικαλισμού που λειτουργεί από το 1951.
- Ε. Ανάπτυξη Προγραμμάτων Δράσης όπως είναι το πρόγραμμα Δράσης κατά της αναγκαστικής εργασίας και το Διεθνές Πρόγραμμα για την Εξάλειψη της παιδικής Εργασίας.
- ΣΤ. Διεξαγωγή Ερευνών για την Απασχόληση και το Εισόδημα.
- Ζ. Περιοδικές Εκδόσεις για δείκτες- κλειδιά αναφορικά με την αγορά εργασίας και την εξέλιξή τους.
- Η. Καμπάνιες Ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- Θ. Παροχή τεχνικής βοήθειας στα κράτη και τις οργανώσεις των εργοδοτών και των συνδικάτων για θέματα κοινωνικής προστασίας, υγιεινής και ασφάλειας και κοινωνικής ασφάλισης, για την ένταξη των μεταναστών, την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας κ.ά.

- Η ΔΟΕ υποστηρίζει την πλήρη απασχόληση χωρίς απορρύθμιση αλλά με επαναρρύθμιση:
 - α. Της διάρκειας και της οργάνωσης του εργάσιμου χρόνου.
 - β. Της μερικής και εποχικής απασχόλησης.
 - γ. Της χρηματοδότησης των επιδομάτων ανεργίας και της εποχικής απασχόλησης.
 - δ. Του μη μισθολογικού κόστους εργασία.
 - ε. Του ύψους και της διάρκειας των επιδομάτων ανεργίας.
- Αποδέχεται τους τρεις πυλώνες της κοινωνικής ασφάλισης δηλαδή:
 - α. Την ελάχιστη καθολική σύνταξη.
 - β. Την υποχρεωτική σύνταξη που στηρίζεται στις εισφορές (PAYG).
 - γ. Της κεφαλαιοποιητικής συμπληρωματικής σύνταξης.

αλλά ταυτόχρονα αρνείται τη μετατροπή της υποχρεωτικής σύνταξης σε κεφαλαιοποιητική

Κρίση και ΔΟΕ

- Πρώτος στόχος ήταν να διατηρηθεί η επέκταση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας όπως αυτή εκδηλώθηκε με την έναρξη της κρίσης στις χώρες με ανεπτυγμένα συστήματα κοινωνικής πολιτικής

και ο

- δεύτερος στόχος ήταν να υιοθετηθούν νέες καλύψεις κοινωνικής προστασίας για όσους πλήττονται από την κρίση, συνήθως στις αναπτυσσόμενες χώρες όπου τα συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι επιλεκτικά, αδύναμα ή και ανύπαρκτα

- Σε δεύτερη φάση η ΔΟΕ επικεντρώθηκε στη δόμηση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας συστήνοντας στα μέλη της να επενδύσουν στις υπάρχουσες καλύψεις με την επέκτασή τους και σε νέες κατηγορίες πληθυσμού επιβαρύνοντας ενδεχομένως τη «γενναιοδωρία» των παροχών.
- Προτεραιότητα δόθηκε κυρίως στη διασφάλιση ενός ελάχιστου βασικού εισοδήματος και στην πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας για όλους στο πλαίσιο της Σύστασης για την εγκαθίδρυση «Ελάχιστου Κατωφλιού Κοινωνικής προστασίας» σε όλες τις χώρες.
- Η πρωτοβουλία για το «Ελάχιστο Κατώφλι Κοινωνικής Προστασίας» άσκησε σημαντική επίδραση στον ΟΗΕ που το Εκτελεστικό του Συμβούλιο την υιοθέτησε και την προωθεί σε συνεργασία με τη ΔΟΕ από το 2012 κι έπειτα καθώς και τους G20 των οποίων οι Υπουργοί Εργασίας και Απασχόλησης διακήρυξαν ότι θα αναλάβουν πρωτοβουλίες για την προώθηση πρωτοβουλιών τεχνικής υποστήριξης των κρατών από τους Διεθνείς Οργανισμούς προκειμένου να εγκαθιδρύσουν «εθνικά κατώφλια κοινωνικής προστασίας». Ωστόσο οι προτάσεις που διατυπώθηκαν το 2013 για τη Δημιουργία ενός Παγκόσμιου Ταμείου Κοινωνικής Προστασίας δεν βρίσκουν προς το παρόν γόνιμο έδαφος στις σχετικές συζητήσεις των Διεθνών Οργανισμών.

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ ή WHO)

- **Βασικός Σκοπός:** Η προώθηση της Δημόσιας Υγείας
- **Όργανα Διοίκησης:**
 - -Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας που συνεδριάζει μία φορά το χρόνο προκειμένου να αποφασίσει την πολιτική της οργάνωσης και τον προϋπολογισμό. Κάθε 5 έτη ορίζει το Γραμματέα της Οργάνωσης.
 - -Εκτελεστικό Συμβούλιο που αποτελείται από 34 κράτη μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Συνέλευση
 - -Γενική Γραμματεία που διευθύνεται από το Γενικό Διευθυντή.

Βασικοί Σταθμοί στην Ιστορία της ΠΟΥ

- -Από το 1948 η ΠΟΥ παρακολουθεί και αναμορφώνει τη Διεθνή Ταξινόμηση των Ασθενειών(ICD) για κλινικούς και επιδημιολογικούς λόγους που υπάρχει από το 1850.
- -Το 2003 θεσπίστηκε η πρώτη Παγκόσμια Σύμβαση για την Υγεία: η Συνθήκη Πλαίσιο για τον έλεγχο του καπνίσματος.
- -Το 2004 υιοθετήθηκε η Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατροφή, τη Φυσική Άσκηση και την Υγεία με απώτερο σκοπό τον περιορισμό της καρδιοπάθειας, των εγκεφαλικών, του καρκίνου και του διαβήτη.
- -Το 2005 Ολοκληρώθηκε η Επικαιροποίηση των Διεθνών Κανονισμών Υγείας (International Health Regulations) και Ιδρύθηκε το Κέντρο Στρατηγικών για την Υγεία.

Βασικές Προτεραιότητες της πολιτικής της ΠΟΥ:

- Προώθηση της ανάπτυξης (Η υγεία και η φτώχεια είναι αλληλένδετες). Δίνεται έμφαση στους φτωχούς, τις ευάλωτες ομάδες και τις μειονότητες, στην αντιμετώπιση των χρόνιων ασθενειών καθώς και των τροπικών ασθενειών.
- Προώθηση της ασφάλειας υγείας με τη θέσπιση των Διεθνώς Κανονισμών Υγείας για την αντιμετώπιση έκτακτων επιδημιών, των προβλημάτων υγείας που συνδέονται με την αστικοποίηση, τη μετανάστευση, την κακή διαχείριση του περιβάλλοντος, τις προδιαγραφές των τροφίμων, τη χρήση αντιβιοτικών και τους εμβολιασμούς.
- Ενίσχυση των συστημάτων υγείας για την πρόσβαση των φτωχών και των ανήμπορων σ' αυτές, με την απασχόληση επαρκούς προσωπικού υγείας, την ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων πληροφοριών για τα προβλήματα υγείας, τη βελτίωση της πρόσβασης στις τεχνολογίες ιατρικής και τα φάρμακα.
- Τιθάσευση της έρευνας και των χρήσεων των πληροφοριών αναφορικά με την υγεία με την παρακολούθηση των εξελίξεων για την παγκόσμια υγεία, την άρθρωση πολιτικών για την υγεία και την έρευνα στη βάση στοιχείων και του σεβασμού των ασθενών.
- Ενδυνάμωση της εταιρικότητας με τον ΟΗΕ, τους Διεθνείς Οργανισμούς, τους χρηματοδότες και την κοινωνία των πολιτών.
- Βελτίωση των επιδόσεων της οργάνωσης με την ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος προγραμματισμού και διοίκησης που στηρίζεται στα αποτελέσματα στο εθνικό-περιφερειακό και διεθνές επίπεδο (λογοδοσία στη βάση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας).

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και η Παγκόσμια χρηματιστική κρίση (1)

- Η κρίση έχει διαφορετικές επιδράσεις στις διαφορετικές χώρες και περιβάλλοντα.
 - Πρώτα απ' όλα περιορίζεται η δυνατότητα ιδιωτικής χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας και όλο και περισσότεροι άνθρωποι προσφεύγουν στις δημόσιες υπηρεσίες των οποίων η χρηματοδότηση περιορίζεται.
 - Δεύτερο, περιορίζεται η χρηματοδότηση των δράσεων της ΠΟΥ από τους διεθνείς χορηγούς. Ως εκ τούτου θα πρέπει να αναζητηθούν νέοι πόροι αλλά και να γίνεται αποδοτικότερη χρήση των υπαρχόντων.

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και η Παγκόσμια χρηματιστική κρίση (2= συνέχεια από 1)

- Η ΠΟΥ θεωρεί ως βασική προτεραιότητα την ενίσχυση της πρόσβασης στις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας της υγείας στη βάση των **αρχών της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης λαμβάνοντας υπόψη την έμφυλη διάσταση.**
 - Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας θα πρέπει να καλύπτει όλους τους ανθρώπους δίνοντας έμφαση στους παράγοντες που επιδεινώνουν τη φυσική και πνευματική ευεξία.
 - Ακόμα η Παγκόσμια Οργάνωση θεωρεί ότι θα πρέπει να κινητοποιηθούν όλο και περισσότερο οι δυνάμεις του εθελοντισμού για την υποστήριξη των δράσεων προστασίας της υγείας και να ενισχυθεί η εταιρικότητα με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.
 - Τέλος η Παγκόσμια Οργάνωση θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα όχι μόνο στην ιατρική έρευνα για νέες τεχνολογίες αλλά και στην πλατιά πρόσβαση στις ήδη διαθέσιμες τεχνολογίες υγείας.

Η Κοινωνική Πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πρωτίστως οικονομική και δευτερευόντως πολιτική και κοινωνική ένωση –(ένα δημιούργημα της γεωπολιτικής).
- Η κοινωνική πολιτική της Ε.Ε. χαρακτηρίζεται από:
 - Την επέκταση ελάχιστων κοινωνικών δικαιωμάτων
 - Τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής μέσω του μηχανισμού αναδιανομής των διαρθρωτικών ταμείων
 - Την ευέλικτη και συντονισμένη παρέμβαση με βάση την επικουρικότητα
 - Την ανάπτυξη δυναμικού κοινωνικού διαλόγου στο ευρωπαϊκό επίπεδο
 - Διευρυμένα κοινωνικά δικαιώματα μέσω «θεμελιωδών κοινωνικών χαρτών».

Μέσα άσκησης κοινωνικής πολιτικής στην Ε.Ε.

- Κανονισμοί (αναφέρονται κυρίως στην ασφάλιση)
- Οδηγίες (έχουν εκδοθεί πάνω από 70 για ζητήματα που άπτονται της κοινωνικής πολιτικής)
- Παρεμβάσεις και προγράμματα διαρθρωτικών ταμείων (κυρίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου).
- Ανοιχτή μέθοδος συντονισμού
 - Από κοινού προσδιορισμένοι στόχοι
 - Καθορισμός σημείων αναφοράς
 - Γενικές στρατηγικές επίτευξης στόχων που επιτρέπουν εθνικές διαφοροποιήσεις και προσαρμογές
 - Εξειδίκευση στρατηγικών από κράτη-μέλη (αρχή της αυτοδέσμευσης)
 - Επισκοπήσεις από ομότιμους
 - Διατύπωση συστάσεων προς τα κράτη μέλη
- Ψηφίσματα

Βασικά στοιχεία ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου

- Ενίσχυση εργασιακών δικαιωμάτων και βελτίωση συνθηκών εργασίας (ασφάλιση-προστασία, υγεία, δίκαιη αμοιβή, μη-διάκριση, φροντίδα οικογένειας)
 - Καθολικά και διατηρήσιμα συστήματα κοινωνικής προστασίας
 - Κοινοτικό κεκτημένο (π.χ. εναρμόνιση των συστημάτων ασφάλισης)
 - Προώθηση υψηλού επιπέδου κοινωνικής προστασίας (άρθρο 2 συντ. συνθήκης)
 - Επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας (άρθρο 3 συντ. συνθήκης)
- Σκοπός δεν είναι η **εναρμόνιση αλλά η ενθάρρυνση** μέσω συστάσεων που στηρίζονται στην αυξημένη πλειοψηφία
- Συμπεριληπτικές (inclusive) αγορές εργασίας που δεν οδηγούν σε αποκλεισμούς (ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, ποιοτικοί και όχι μόνο ποσοτικοί δείκτες αναφοράς για τις πολιτικές απασχόλησης)
- Ισχυρός και λειτουργικός κοινωνικός διάλογος(διαβούλευση, κοινωνικό πρωτόκολλο, συμφωνίες κοινωνικών εταίρων και δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών για έκδοση οδηγιών)
- Δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος που είναι προσβάσιμες και ποιοτικές
- Κοινωνική ένταξη και κοινωνική συνοχή

Ρυθμίσεις συνθηκών που άπτονται της κοινωνικής πολιτικής

- Συνθήκη Ρώμης (1957):
 - Στόχος η τελωνειακή ένωση και η κοινή αγορά
 - Ελάχιστες κοινωνικές ρυθμίσεις για:
 - Ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων (άρθ. 48-51)
 - Ελεύθερη εγκατάσταση προσώπων (άρθ. 52-66)
- Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη(1985) :
 - Έθεσε συγκεκριμένα πλαίσια για τη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής περιέχοντας ρυθμίσεις για
 - Την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων (άρθ. 112^A)
 - Την προώθηση του διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους (άρθ. 118^A)
 - Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής (άρθ. 130^A)
- Ενώ στα οικονομικά θέματα επικράτησε η αρχή της πλειοψηφίας στα κοινωνικά θέματα επικράτησε η αρχή της ομοφωνίας με εξαίρεση αυτά που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια όπου καθορίστηκε η αρχή της αυξημένης πλειοψηφίας
- Επειδή στις παραπάνω Συνθήκες επικράτησαν οικονομικές σκοπιμότητες σε βάρος των κοινωνικών, το κενό επιδιώχθηκε να καλυφθεί με τον **«Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων»** που ψηφίστηκε το 1989, απέκτησε πολιτικό και ηθικό κύρος αλλά όχι νομική υπόσταση εξαιτίας του δικαιώματος αρνησικυρίας (βέτο) που άσκησε το Έν. Βασίλειο

Συνθήκη Μάαστριχτ (1992)

- Ο κοινωνικός χάρτης μετατράπηκε σε «Κοινωνικό Πρωτόκολλο» των 11 κρατών μελών
- Διευρύνθηκαν τα θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος που ρυθμίζονται με αυξημένη πλειοψηφία(συνθήκες εργασίας, ενημέρωση και διαβούλευση, ισότητα ανδρών και γυναικών, ίση μεταχείριση κατά την εργασία, ενημέρωση και επαγγελματική ένταξη ατόμων που αποκλείονται από την εργασία)
- Διατηρήθηκε η αρχή της ομοφωνίας σε κρίσιμα θέματα(κοινωνική ασφάλιση και προστασία, εκπροσώπηση εργαζομένων, εισφορές για προώθηση απασχόλησης κ.ά)
- Εξαιρέθηκαν από την κοινοτική αρμοδιότητα τα θέματα ρύθμισης των αμοιβών, του δικαιώματος συνεταιρίζεσθαι (συνδικαλισμός) και η απεργία και ανταπεργία(Lock-out).

Συνθήκη Μάαστριχτ (1992)(συνέχεια)

- Θέσπισε τον κοινωνικό διάλογο:
 - Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει **καθήκον** να διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους πριν υποβάλλει τις προτάσεις της για κοινωνικοπολιτικά ζητήματα
 - Οι κοινωνικοί εταίροι **μπορούν να ζητήσουν** από κοινού την εφαρμογή κοινοτικών οδηγιών σε εθνικό επίπεδο με την **προϋπόθεση** ότι θα συμφωνήσει η αντίστοιχη εθνική κυβέρνηση
 - Οι ευρωπαϊκές **συλλογικές συμφωνίες** μεταξύ κοινωνικών εταίρων αναγνωρίζονται και εφαρμόζονται είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερομένων είτε με κοινοτική πρωτοβουλία (π.χ. έκδοση κανονισμού ή οδηγίας)
- Προσδιόρισε συγκεκριμένα τα περιεχόμενα της «αρχής της επικουρικότητας» (άρθ. 3B):
 - Η Κοινότητα ενεργεί, **«μόνο εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης είναι αδύνατο να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη-μέλη και δύναται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο».**

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997)

- Ενσωμάτωσε το κοινωνικό πρωτόκολλο στο κείμενο της συνθήκης (τίτλος XI, κεφ.1 νέα άρθρα 136-145)
- Όρισε ότι η κοινωνική πολιτική αποτελεί **κοινή αρμοδιότητα** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών-μελών
- Προσδιόρισε με μεγαλύτερη σαφήνεια τις αρμοδιότητες της ένωσης στα ζητήματα κοινωνικού ενδιαφέροντος για τα οποία απαιτείται ενισχυμένη πλειοψηφία, ομοφωνία ή και αποκλείονται από την αρμοδιότητά της (άρθ. 137)
- Ανύψωσε την πολιτική απασχόλησης σε ευρωπαϊκή προτεραιότητα (άρθ. 2 και χωριστός τίτλος XIII) ανοίγοντας το δρόμο για το συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών αλλά και με αυτές που αναφέρονται στην κοινωνική προστασία και την κοινωνική συνοχή.
- Εμπέδωσε και εμβάθυνε το κοινοτικό κεκτημένο (π.χ. ρόλος κοινωνικών εταίρων)

Μεταρρυθμιστική Συνθήκη 2009

- Προσδιορίζει την Ε.Ε. ως κοινωνία αλληλεγγύης που δεν είναι μόνο οικονομική ένωση αλλά και «Ευρώπη των αξιών» (άρθ. 2)
- Ενισχύει την κοινωνική διάσταση των στόχων της(άρθ.3):
 - *«η Ένωση εγκαθιδρύει εσωτερική αγορά, εργάζεται για την αειφόρο ανάπτυξη και τη σταθερότητα των τιμών, την **άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς**, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο, και το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος»*
- Εγγράφει την κοινωνική δικαιοσύνη στους στόχους της (& 3 του άρθ.3)
 - *«Η Ένωση καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις και προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη και προστασία, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, την αλληλεγγύη μεταξύ γενεών και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού»*

Μεταρρυθμιστική Συνθήκη 2009 (συνέχεια)

- Καθιερώνει την «**Οριζόντια Κοινωνική Ρήτρα**» (άρθ. 9):
 - *«Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεών της, η Ένωση συνεκτιμά τις κοινωνικές απαιτήσεις, όπως η προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, η κατάλληλη κοινωνική προστασία, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, το υψηλό επίπεδο εκπαίδευση και η προστασία της υγείας»*
- Η κοινωνική πολιτική περιλαμβάνεται στις «**συντρέχουσες αρμοδιότητες**» όπου τα κράτη μέλη ασκούν τις αρμοδιότητές τους κατά το μέτρο που η Ένωση δεν έχει ασκήσει τη δική της. (άρθ. 4&2)
- Αποσαφηνίζονται οι τομείς παρέμβασης με βάση την αρχή της επικουρικότητας (άρθ. 153)
- Η εφαρμογή της αυξημένης πλειοψηφίας(άρθ.153&2) συνδέεται με τη ρήτρα «passerelle» (γεφύρωσης), δηλ. προϋποθέτει πρωτοβουλία της Ε.Ε. και διαβούλευση με το Ευ. Κοινοβούλιο.
- Το δικαίωμα αρνησικυρίας των κρατών μελών αποκτά ενισχυμένο μονομερή χαρακτήρα με βάση τη διαδικασία «emergency brake»
- Ενσωματώνει την Ανοιχτή Μέθοδο Συντονισμού (άρθ. 156)
- Αναγνωρίζεται ο κοινωνικός διάλογος και ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων(άρθ.11 και 152)
- Ενσωματώθηκε ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης (άρθ. 6&1)
- Ενισχύθηκε ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

Τα βασικά κοινωνικά δικαιώματα στην Ε.Ε.

- Δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση με την επιχείρηση (άρθ. 27)
 - Δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων(άρθ.28)
 - Απαγόρευση εργασίας παιδιών και προστασία και προστασία νέων στην εργασία(αρθ.32)
 - Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας(άρθ.29)
 - Δικαίωμα πρόσβασης στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση (αρθ. 14&1)
 - Προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης(αρθ.30)
 - Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας (άρθρ.31)
 - Δικαίωμα συνδυασμού οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (αρθ.35)
 - Δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική αρωγή(άρθ.34)
 - Δικαίωμα στην κοινωνική ένταξη και την αξιοπρεπή διαβίωση (άρθ. 34&3)
 - Δικαίωμα στεγαστικής βοήθειας (άρθ.34&3)
 - Δικαίωμα προστασίας της υγείας (άρθ. 35)
 - Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος(άρθ.36)
 - Δικαίωμα για προστασία του περιβάλλοντος (άρθ. 37)
 - Δικαίωμα προστασίας του καταναλωτή (άρθ. 38)
- και είναι αμφιλεγόμενα ως κοινωνικό δικαίωμα
- το δικαίωμα των ηλικιωμένων (άρθ. 25) και το δικαίωμα ένταξης των ατόμων με αναπηρία(άρθ.28)

Ευρώπη 2020 βασικοί στόχοι:

Να ανέλθει στο 75% το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών και των ανδρών ηλικίας 20-64 ετών, μεταξύ άλλων μέσω της μεγαλύτερης συμμετοχής των νέων, των ηλικιωμένων εργαζομένων και των ανειδίκευτων εργαζομένων και καλύτερης ενσωμάτωσης των νόμιμων μεταναστών.

Βελτίωση των συνθηκών έρευνας και ανάπτυξης, κυρίως επιδιώκοντας να ανέλθουν τα επίπεδα των συνδυασμένων δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στον συγκεκριμένο τομέα στο 3% του ΑΕγχΠ.

Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990· αύξηση του μεριδίου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική ενεργειακή κατανάλωση σε 20%· και προσπάθεια προς 20% αύξηση της ενεργειακής απόδοσης,

Βελτίωση των επιπέδων εκπαίδευσης, ιδίως επιδιώκοντας να μειωθούν τα ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου και με αύξηση του μεριδίου του πληθυσμού που ολοκληρώνει την τριτοβάθμια ή ισοδύναμη εκπαίδευση.

Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης, ιδίως με τη μείωση της φτώχειας.